

11-åring spelade en fin vallåt Blev medlem i spelmansförbund

Sörmlands spelmansförbund höll på lördagen årsmöte och spelmansstämma på Asa folkhögskola. Till årsmötet hade ett 100-tal medlemmar infunnit sig. Ordförande vid årsmötet var landstingsman Ragnar Larsson. Av verksamhetsberättelsen framgick att förbundet kan se tillbaka på ett lyckat arbetsår med ett flertal spelmansstämmor. Den förnämsta var jubileumsstämman i Nyköping då förbundet kunde fira sin 40-åriga tillvaro. Då hade man gäster från Åland och Norge samt deltagande representanter från ett flertal spelmansförbund i Sverige.

Landshövding Ossian Sehlstedt, länsantikvarie Ivar Schnell och representanter för länets landsting och Nyköpings stad med flera hörde till de inbjudna. Ordförande Gustaf Wetter hade då också ordnat med ett bondbröllop med tradition från 1850-talet.

Annandag pingst gjorde man en utflykt till Julita och Floda där kranar nedlades på framlidna hedersledamöters gravar. I Vingåkers kyrka höll man i september en minneslund över den 1924 avlidne musikdirektören Carl-Johan Kjellman som haft tjänst som kyrkomusiker i Stora Malm, Sköldinge och Vingåker och som räknas till en av de stora på folkmusikens område.

Vid prins Wilhelms jordfästning i Flen deltog 12 spelmän och utförde koralmusik under färden från kyrkan till kyrkogården. Till minnet av Sveriges största låtupptecknare Olof Andersson har förbundet utgivit en ny upplaga av 50 Sörmlandslåtar för två violiner. Förbundet har under året fått ett tillskott på 12 personer medlemmar.

Av kassaberättelsen framgick att förbundet genom sin ordförande folkskollärare Gustaf Wetter, Katrineholm, lyckats erhålla omkring 23.000 kr i anslag under jubileumsåret. Bland annat har landstingen lämnat cirka 8.000 kr.

Till ordförande omvaldes enhälligt Gustaf Wetter, i styrelsen omvaldes likaså Sigvard Ejerme och Artur Forsberg samt nyvaldes Thure Enberg efter Arvid Karlsson som av sagt sig. Kvarstående i styrelsen är Arne Blomberg. I lätkommittén invaldes Gustaf Wetter, Nils Lindvall och Arvid Karlsson. Förbundet skall ortfarande tillhöra Södermanlands länbygdspåbunds och länets bildningsförbund som representeras i jörmlandsdistriktet av Svenska ungdomsringen.

Under detta år beräknar man hålla två spelmansstämmor, den ena i Södertälje den 19 maj och den andra i Eskilstuna någon gång på hösten. Årsavgiften blev som förut 10 kr. Nästa årsmöte skall förslagsvis hållas på Gripsholms folkhögskola. Fem

spelmanslag hade lämnat in rapporter om sin verksamhet, bland annat Södertälje som har 44 medlemmar och anslag från staden.

Vid årsmötet överlämnade ordförande Gustaf Wetter till förbundets arkiv två notböcker, den ena med hans första uppteckningar av låtar från Småland och den andra en avskrift av en unik Polonessebok från 1774 till vilken originalet förkommit.

Årsmötet hyllade till slut förbundsordföranden Gustaf Wetter för hans 40-åriga uppoffrande och lyckosamma arbete för spelmansförbundet, erinrade om det välförtjänta kulturstipendium på 5.000 kr som man under året erhållit från Sörmlands landsting och uppdrog åt styrelsen att ordna med ett bidrag till hans planerade forskningsresa till Amerika.

Spelmansstämman på kvällen i gymnastiksalen gick i traditionell stil. Gustaf Wetter berättade om spelmen från Sköldinge och Lerbo såsom Carl-Eric Lind, Gustaf Pettersson, Valla, Robert Nordström, Lerbo, samt den förutnämnda musikdirektör Carl-Johan Kjellman som bland annat varit kantor i Sköldinge. Mycken och god musik illustrerade den intressanta framställningen.

Katrynä i Klöövålla medverkade med Sörmlandshistorier. Ett par unga pojkar från Hälsingland och Sörmlandsflickorna Agneta och Karin Lindgren samt Christina Frohm förtjänar nämnas bland de uppträdande musikanterna liksom 11-åringen Olle Söderström från Gnesta som spelade en vallåt så bra att han omedelbart blev medlem i spelmansförbundet.

Onsdag den 20 april 1966

Gustaf Wetter upptecknar gamla låtar från Tranås

Katrineholms speciella spelman, läraren och musikforskaren Gustaf Wetter, har upptecklat en förnämlig samling låtar från sin hembygd, Tranåstrakten. Den överlämnade han till Solavedens hembygds- och fornminnesförening vid dess årsmöte i dagarna.

Sammanlagt har Gustaf Wetter

upptecknat 312 låtar från socknarna kring sjön Sommen. Bland de 80 melodier som ingår i den första samlingen förekommer kompositioner av Blide Janne, Gränna, A. E. Bolling (den s. k. Grännakungen) samt av Johan Wetter, Tranås — Gustaf Wetters far. Samlingen kommer nu att förvaras i Tranås stadsbibliotek.



□ Vissångerskan Ulrika Lindholm, 80, med sina lappdockor.

På väggen har hon en gammal "notstock" eller psalmodikon. Hon fick den för många år sedan och den är säkert mycket, mycket gammal. Hon har en fin jämtlandsdräkt och även en dito lappdräkt. Och en rad små lappdockor som hon gjort själv.

Det är nog inte tu tal om att de är alldeles äkta efter förebilden. Till och med kasan är handsmidd. Det har en av hennes bröder gjort. En bror var mycket känd. Det var folklivsforskaren Levi Johansson, som dog för några år sedan. Han blev filosofie hedersdoktor väl främst för sitt stora arbete om Frostviken i Jämtland.

Därifrån är Ulrika Lindholm, närmare bestämt från Raukasjön. I hennes barndom var där flera gårdar och lappbyar. Nu är där tämligen avfolkat.

● Frälsningssång

Bland hennes visor finns det en del lapska — bland annat en frälsningssång.

Det var en stor språkförbistring i dessa trakter, svenska, lapska och norska. Och det finns alltså ett särskilt "mål", li-målet, som talas på båda sidor gränsen.

Den förbannade rotvältskan, som Pelle Molin sa.

Det var dock inte så många förbindelser med norrmännen. Vägarna var dåliga. Bäst var de på vintern. Då for också Ulrikas far och farfar ned till Namsos och sålde vilt och annat. De var borta fjorton dagar.

Ulrika lärde sig sina visor av far, farfar och farmor som var norska.

Hon lärde sig den gamla julgransplundringsleken "Så går vi runt kring ett enaresnår" på norska. Undrar förresten på hur många språk den visan finns.

Det är för övrigt lustigt att se hur visorna vandrat från trakt till

trakt. Man kan följa dem genom olika landskap.

En av de gamla visor, som Ulrika tycker allra bäst om, lärde hon sig av en gammal norsk brunnsgrävare. Och hon sjunger den med en ung ljus röst:

När solen tänder sina strålar,
tänker jag på dej,
när månen satt sin aftonglans
i moln,
då är min tanke blott hos dej.

● Bäst tycker hon dock om den visa som hon kallar Fars visa och som börjar:

Godafton, flicka, lilla vän,
förlåt, att jag gör omak
och än en gång besvärar dej,
ty kärleken är orsak.

● Det är enkla konstlösa visor, som handlar mycket om kärlek. En del ganska robusta, t ex den som skildrar "den första natt vi låg i lag".

Det sjöngs mycket i hemmet. Framförallt under de långa vinterkvällarna. Då kardade man ull, spann och vävde. Och lyste sig med fotogenlampor. Utom då ulen kardades. Då fick elden i den stora öppna spisen vara ljuskälla. Ullen blev bättre då. Allt bröd, tunnbröd, tjockbröd och rån, bakades hemma. Djuren slaktades, köttet saltades och röktes.

Ulrika var aldrig förtjust i renkött. Hon såg för mycket av renslakten. Men då hon kom in i lapparnas kåtor och blev bjuden på rött renkött, tyckte hon det smakade bra.

● "Studiehug"

Prästen och skolläraren tyckte att Ulrika, som hade "studiehug", skulle få läsa, men hon behövdes hemma med de många djuren. Så gifte hon sig med James Lindholm, en "kontorsman". Han dog 1915. De

fick av Linfler hon IOG Fi gån, sjuv finn och i er arki Ti från Kun från bäre